

UCHWAŁA NR LIV.479.2022
RADY MIEJSKIEJ W HALINOWIE

z dnia 27 października 2022 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023- 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022r. poz.559 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), **Rada Miejska w Halinowie uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025 dla Gminy Halinów stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Halinowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Halinowie

Marcin Pietrusiński

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr LIV.479.2022
Rady Miejskiej Halinowie
z dnia 27 października 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2023 - 2025**

Spis treści

I.	Wstęp	3
1.	Uzasadnienie wprowadzenia Programu	
2.	Podstawa prawna Programu	
II.	Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie	6
1.	Wykaz rodzin, które skorzystały ze wsparcia asystentów rodziny	
2.	Dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie dotyczące asystenta rodziny	
3.	Dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie:	
a.	dotyczące powodów przyznania pomocy socjalnej w latach 2019-2021	
b.	dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2019-2021	
III.	Organizacja wsparcia rodziny na poziomie gminy	9
IV.	Cele Programu	10
V.	Adresaci Programu	12
VI.	Realizacja Programu	13
VII.	Efekty Programu	16
VIII.	Realizatorzy Programu	17
IX.	Źródło Finansowania Programu	17
X.	Monitoring i ewaluacja Programu	17
XI.	Kontrola realizacji Programu	18
XII.	Podsumowanie	18

I. Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2023-2025 w Gminie Halinów opracowano w oparciu o art.176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się dziecko. Rodzina to pierwsza instytucja wychowawcza socjalizująca dzieci, kształtująca ich osobowość oraz przygotowująca do przyszłych ról społecznych. Oddziaływanie wychowawcze rodziny ma istotny wpływ poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i stawiania na samodzielne funkcjonowanie w przyszłości.

Rodzina jak i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.”¹

Do szczególnej pomocy ze strony państwa mają prawo rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Lokalne służby społeczne realizują zadania na rzecz dziecka i rodziny poprzez pomoc rodzinom doświadczającym trudności. Niniejszy Program jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny realizowanego w latach 2020-2022.

Program koresponduje z zapisem w preambule ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „, Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności

¹Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r., art. 18

w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest praca z całą rodziną w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania służb publicznych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest jawność działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny, jak też poszanowanie godności wszystkich osób.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona praw dziecka i rodziny. Dziecko i rodzina wymagają wsparcia, szczególnej troski i ochrony. W rodzinie wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie swojej dorosłości kształtują społeczeństwo. Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokojenie potrzeb swoich członków, w tym rozwój biologiczny i psychospołeczny. Ponadto jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji oraz kształtowania osobowości dziecka.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których długotrwałe oddziaływanie czyni rodzinę dysfunkcyjną, nie potrafiącą sprostać swoim obowiązkom wobec dzieci, mającą ograniczone zasoby i własne możliwości samodzielnego rozwiązywania występujących problemów oraz nie potrafią przewyciężyć pojawiających się w systemie rodzinnym sytuacji kryzysowych. Nierzadko problemy występujące w rodzinie dysfunkcyjnej są bardzo złożone, a ich wielość powoduje trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest wówczas podjęcie działań interdyscyplinarnych tj.:

- 1) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego środowiska,
- 2) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich wystąpieniem,
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 4) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej,
- 5) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale oraz za jej zgodą. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać

i wspomagać. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zasad i funkcji.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny i dziecka przeżywającej trudności i doświadczającej ograniczeń w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych. Celem jest przywrócenie możliwości pełnienia tych funkcji.

1. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (*Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.*) do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Halinów na lata 2023-2025. Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Podstawa prawna Programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 18
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447, 1700 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2022 r., poz. 24 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2022 r., poz. 763 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.)

II. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie

Gmina Halinów to gmina miejsko-wiejska. Należy do województwa mazowieckiego, powiatu mińskiego. Według stanu na dzień 30.12.2019 roku na terenie gminy Halinów zameldowanych jest 15 712 osób. Siedzibą gminy jest miasto Halinów. Gminę Halinów tworzy 22 jednostki pomocnicze (sołectwa). Halinów jest lokalnym ośrodkiem handlowo-usługowym dla mieszkańców gminy. Ludność utrzymuje się z rolnictwa oraz z handlu i usług. Z uwagi na bliską lokalizację Warszawy, większość mieszkańców pracuje na jej terenie.

W 2021 roku z różnych form świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie skorzystało łącznie 261 rodzin, tj. 591 osób w rodzinach objętych pomocą społeczną.

W kolejnych latach odpowiednio było to:

2019 rok - łącznie 434 rodziny, 946 osób w rodzinach (w tym pomoc finansowa – 308 rodzin, praca socjalna – 186 rodzin).

2020 rok - łącznie 449 rodzin, 883 osoby w rodzinach (w tym pomoc finansowa – 269 rodzin, praca socjalna – 180 rodzin).

2021 rok - łącznie 261 rodzin, tj. 591 osób w rodzinach (w tym pomoc finansowa – 164 rodziny, praca socjalna – 97 rodzin).

Z analizy sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych wynika, że rośnie liczba rodzin, którym udzielane jest wsparcie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w postaci przydzielenia asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze, aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej. Rodziny objęte współpracą z asystentem nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. W Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny współpracujących z rodzinami, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

1. Wykaz rodzin, które skorzystały ze wsparcia asystentów rodziny:

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
2019	25	106	77
2020	26	119	74
2021	30	132	71

2. Dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie dotyczące pracy asystenta rodziny.

	Okres od 01.01.2019 do 30.06.2019	Okres od 01.07.2019 do 31.12.2019	Okres od 01.01.2020 do 30.06.2020	Okres od 01.07.2020 do 31.12.2020	Okres od 01.01.2021 do 30.06.2021	Okres od 01.07.2021 do 31.12.2021
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny , z tego:	24	25	24	26	30	30
do 3 miesięcy	2	2	0	2	3	1
Powyżej 3 do 12 miesięcy	2	4	4	1	4	4
Powyżej 1 roku	19	16	20	22	23	24
Liczba rodzin które korzystały z usług asystenta rodziny	24	25	24	26	30	30

3. Dane statystyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Halinowie:

a. dotyczące powodów przyznania pomocy socjalnej w latach 2019 -2021.

Powody przyznania pomocy	2019 rok		2020 rok		2021 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	108	221	94	180	93	161
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	21	87	11	52	8	41
Sieroctwo	0	0	0	0	1	1
Bezrobocie	43	119	29	64	29	68
Bezdomność	6	6	5	5	9	9
Niepełnosprawność	70	114	69	117	66	110
Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	3	9	3	6	8	12
Alkoholizm	4	11	3	3	5	10
Narkomania	1	1	1	1	3	3
Długotrwała lub ciężka choroba	57	117	47	87	35	59
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	82	248	69	197	36	123
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	2	2	2	2

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni ostatnich lat najczęstszymi powodami przyznania świadczeń były: ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba, a także bezrobocie. Różnorodność powodów przyznania pomocy

społecznej jest duża, świadczy to o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

b. dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w latach 2019-2021

	Ilość założonych Niebieskich Kart	Podjęcie występowania przemocy
2019	29	29
2020	24	24
2021	25	25

III. Organizacja wsparcia rodziny na poziomie gminy

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej są zobowiązane: do wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, do organizacji pieczy zastępczej, do pomocy w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, do wspierania rodzin z programu „Za Życiem” oraz do prowadzenia placówek wsparcia dziennego i placówek koordynacyjno – rehabilitacyjno-opiekuńczych. Działania jednostek samorządowych powinny być wspierane przez sądy i ich organy pomocnicze, policję, instytucję oświaty, podmioty lecznicze, a także kościoły i związki wyznaniowe, organizacje społeczne oraz środowisko lokalne.

Najbliższe otoczenie rodziny, powinno zapewniać prawidłowy rozwój emocjonalny dzieci i młodzieży, chroniąc je przed niedostosowaniem społecznym i naruszeniem równowagi wewnętrznej. Rodzina odgrywa istotną rolę w kształtowaniu społecznym i kulturowym młodego człowieka. Rodzina jest dla dziecka miejscem gromadzenia pierwszych doświadczeń, zdobywania podstawowej wiedzy o świecie i normach moralno-społecznych. Rodzina to struktura społeczna, którą należy szczególnie chronić i wspierać.

Istotą funkcjonowania rodziny jest realizacja wszystkich podstawowych, przypisanych jej funkcji. W sytuacji, gdy dochodzi do zaburzenia jednej lub więcej funkcji rodziny może dojść do m. in. zaniedbań opiekuńczo- wychowawczych, jak i rozpadu. Rodzina dysfunkcyjna może mieć trudności w wywiązywaniu się z obowiązków wobec własnych dzieci czy prowadzeniu własnego gospodarstwa domowego.

Rola opiekuńczo-wychowawcza to podstawowe zadanie rodziny w opiece nad dzieckiem. Wsparcie i opieka nad nią powinna polegać na wzmacnianiu, podnoszeniu kompetencji społecznych i życiowych poszczególnych jej członków. Problemy, z którymi mierzyć się współczesna rodzina mają często charakter złożony i wymagają wsparcia przez wiele instytucji równocześnie. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy skupionej na pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, a w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego oraz spotkań z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

IV. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny:

Kontynuacja i rozwój systemowego wsparcia rodzin wymagających pomocy, zagrożonym wykluczeniem społecznym przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących:

- a) Systematyczne monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami.
- b) Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin – kuratorami sądowymi, policją, szkołą.
- c) Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.
- d) Motywowanie członków rodzin do działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji.
- e) Działania zmierzające do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.
- f) W zależności od zdiagnozowanych potrzeb –zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.
- g) Ochrona rodzin przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

- a) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
- b) Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”
- c) Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów „Stypendia szkolne”
- d) Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny
- e) Zapewnienie pomocy żywnościowej dla rodzin wymagających wsparcia – FEAD, mrożonki, pieczywo.
- f) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- g) Zapewnienie zorganizowanego wypoczynku letniego i w czasie ferii zimowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w celu prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo -wychowawczych:

- a) Pomoc w dostępie do konsultacji specjalistycznych: Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Sulejówku i w Mińsku Mazowieckim, Poradni Terapeutycznej i Leczenia Uzależnień i Współuzależnień.
- b) Zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- c) Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie.
- d) Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny i edukowanie poprzez organizowanie warsztatów dla dzieci i rodziców oraz imprez plenerowych z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- e) Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących umiejętności zawodowe.
- f) Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych.
- g) Organizowanie wydarzeń integrujących społeczność osób niepełnosprawnych.
- h) Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów w rodzinach.

V. Adresaci Programu

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Halinów na lata 2023-2025 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie Miasta i Gminy Halinów. Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej określającym rodzinę, jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Zauważyć należy, iż rozumienie to nie wymaga występowania instytucjonalnej formy małżeństwa czy więzi pokrewieństwa, zatem rodziną nazwane zostaną wszystkie osoby wykazujące znamiona pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

Adresatami Programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, rodziny o trudnej sytuacji ekonomiczno - bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, jak również rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Program ma na celu wsparcie rodzin z terenu gminy Halinów oraz pomoc w wyjściu z trudnych sytuacji życiowych, jest on realizowany przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny we współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin.

VI. Realizacja Programu

Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.			
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych. Liczba rodzin objętych wsparciem.
Współpraca z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodziny-kuratorami sądowymi, policją, szkołami.	2023 – 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba podjętych interwencji. Liczba osób objętych wsparciem.
Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię
Działania zmierzające do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta Liczba rodzin, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

W zależności od zdiagnozowanych potrzeb –zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba asystentów pracujących na rzecz mieszkańców gminy. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta.
Ochrona rodzin przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych. Liczba rodzin objętych wsparciem
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.			
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	2023 – 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba i formy udzielonej pomocy. Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą.
Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba dzieci korzystających z posiłków w szkołach. Liczba wydanych paczek żywnościowych dla rodzin z dziećmi.
Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów „Stypendia szkolne”	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba wydanych kart
Zapewnienie pomocy żywnościowej dla rodzin wymagających wsparcia – FEAD, mrożonki, pieczywo.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba rodzin korzystających z pomocy
Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych monitorowaniem.
Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą.	2023 – 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba podejmowanych interwencji kryzysowych. Ilość godzin dokonanego nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego.

Zapewnienie zorganizowanego wypoczynku letniego i w czasie ferii zimowych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	2023 – 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba dzieci objętych pomocą
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.
Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym w celu prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo -wychowawczych			
Pomoc w dostępie do konsultacji specjalistycznych: Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Sulejówku i w Mińsku Mazowieckim, Poradni Terapeutycznej i Leczenia Uzależnień i Współuzależnień.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba rodzin przeżywających trudności. Liczba dzieci skierowanych do PPP. Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba osób, które ukończyły terapię.
Zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Sąd Rodzinny i Nieletnich	Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny.
Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Rozwiązywania Przemocy w Rodzinie w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Policja	Liczba założonych Niebieskich Kart.
Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny i edukowanie poprzez organizowanie warsztatów dla dzieci i rodziców oraz imprez plenerowych z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Asystenci rodziny Pracownicy socjalni Psycholog	Liczba warsztatów dla dzieci. Liczba warsztatów dla rodziców. Liczba porad psychologicznych. Liczba zorganizowanych imprez okolicznościowych.

Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących umiejętności zawodowe.	2023 - 2025	Pracownicy socjalni Asystenci rodziny	Liczba szkoleń i konferencji.
Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci do rodzin biologicznych.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie Asystenci rodziny Pracownicy socjalni	Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej
Organizowanie wydarzeń integrujących społeczność osób niepełnosprawnych.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba zorganizowanych wydarzeń
Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów w rodzinach.	2023 - 2025	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie	Liczba rodzin objętych wsparciem

VII. Efekty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo – wychowawczą,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu, sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- wzmocnienie procesu aktywizacji osób oraz członków rodzin dysfunkcyjnych celem pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz podejmowaniu pracy,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

VIII. Realizatorzy Programu

Program realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie przy udziale:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Halinowie;
2. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
3. Placówek oświatowych z terenu Gminy Halinów;
4. Placówek Ochrony Zdrowia;
5. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
6. Posterunku Policji w Halinowie;
7. Kuratorów Sądowych;
8. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
9. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Sulejówku oraz Mińska Mazowieckim;
10. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim;
11. Powiatowego Urzędu Pracy w Mińsku Mazowieckim;
12. Poradni leczenia uzależnień.

IX. Źródła Finansowania Programu

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Halinów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Szczegółowe planowanie wydatków na realizację programu będzie odbywało się corocznie po uzyskaniu informacji o wysokości przyznanych środków na dany rok.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Halinowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruuja działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

XI. Kontrola realizacji Programu

1. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań na dany rok.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

XII. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Halinów na lata 2023- 2025 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn. zm.) do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Program zawiera opis problemów rodzin dysfunkcyjnych wymagających wsparcia w Gminie Halinów oraz cele, zadania i spodziewane efekty. Dokument ten to zbiór działań planowanych i prowadzonych do 2025 roku, realizujących cel polityki prorodzinnej gminy, którym jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i funkcjonowania rodziny poprzez wspomaganie jej we wszystkich fazach rozwoju, a szczególnie w sytuacjach trudnych życiowo. W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 –2025 jest w pełni uzasadnione.